

СТАНОВИЩЕ
от доц. д-р Ефрем Ефремов,
ФЖМК, СУ „Св. Климент Охридски“

за заемане на академичната длъжност **‘професор’**
в Софийския университет „Св. Климент Охридски“
от доц. д.н. Андреана Борисова Ефтимова

в научното направление 3.5. Обществени комуникации и информационни
науки – медиен език и стил, обявен от СУ „Св. Климент Охридски“
в Държавен вестник, бр. 44 от 29.05.2018 г.
за нуждите на катедра *Пресжурналистика и книгоиздаване*

**Обща характеристика на научната и преподавателската дейност
на кандидата**

Доц. д.н. Андреана Ефтимова представя впечатляващо описание на дейността си като учен и преподавател. Тя е автор на 9 книги (7 монографии и 2 асоциативни речника); 18 учебника и учебни помагала; 155 статии и студии; 108 доклада и лекции на наши и чуждестранни научни форуми ; 14 научно-изследователски и образователни проекта, на 5 от които е била ръководител, а 7 от тях са били по европейски или други чуждестранни фондове; около 50 научно-популярни изяви в медиите за популяризиране на научни резултати и изследвания. Цитиранията на нейни публикации са около 250, като значителна част от тях са индексирани в международни бази данни. За научната си дейност доц. д.н. Андреана Ефтимова е получавала награди и дипломи, като една от тях е от Съюза на учените през 2013 г.

Преподавателският стаж на доц. А. Ефтимова в Софийския университет е 21 години. За този период тя е разработила курсове за бакалавърски и магистърски програми, както и една една магистърска програма във ФЖМК, на която е ръководител

Доц. д.н. Андреана Ефтимова е редактор в три научни периодични издания. Едното от тях е най-старото полско академично списание за социални, психологически, политически, лингвистични, правни, икономически, технологични, организационни и професионални аспекти на масовата комуникация и в частност на пресата, радиото, телевизията и други медии, журналистиката, рекламата, пропагандата и публичното мнение в миналото и в настоящето на Изследователски център на пресата, Факултета по мениджмънт и социална комуникация, Ягелонския университет в Краков, Полша - „Zeszyty Prasoznawcze“ (Media Research Issues) (ISSN 0555-0025; e-ISSN 2299-6362).

Рецензиите ѝ за статии и монографии са многобройни, а рецензиите и становищата в научни журита са 23, което подсказва високата оценка на нейната експертност от научната общност както в Софийския университет, така и в университетите в страната.

Доц. д.н. Андреана Ефтимова участва в редица научни и професионални организации у нас и в чужбина. Тя е член на Международната асоциация по приложна психолингвистика (ISAPL) от 1997 г., на Международното социолингвистическо дружество (INSOLISO) от 2001 г., на Филологическата секция на Съюза на учените (СУБ) от 2010 г., на Академията за образователни иновации (АОИ) (от 2010 г.), на Съюза на българските журналисти (СБЖ) от 2013 г., на Медиалингвистичната комисия при Международния комитет на славистите (Санкт-Петербург) от 2017 г. Член е на редица факултетски и общоуниверситетски комисии.

Прегледът на научно-преподавателския опит на доц. д.н. Андреана Ефтимова показва интензивна дейност, която напълно покрива и дори надвишава изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“.

Научно-преподавателска дейност за участие в конкурса

В конкурса доц. д.н. Андреана Ефтимова участва с 1 монография, 1 учебник, 20 научни студии и статии в България, Русия и Чехия, 33 научни доклада и лекции на наши и чуждестранни форуми (България, Чехия, Русия, Унгария, Полша), 14 рецензии в научни издания за монографии, сборници и учебници и 10 участия в национални и международни проекти, на част от които е ръководител. Публикациите и докладите са направени след получаването на академичната длъжност „доцент“.

Струва си да припомним, че преди две години доц. А. Ефтимова защити научната степен „доктор на науките“ с мащабен текст върху проблемите на езика на политическата коректност и езика на омразата в медиите, чието съдържание беше апробирано в една монография, в 16 статии и в 21 доклада и лекции у нас и в чужбина. Нито една от тези публикации не участва в настоящия конкурс за професор, както е предвидено в ЗРАС. Въпреки всичко ще подчертая, че наличието на научната степен „доктор на науките“ е предимство, което заслужава уважение.

Монографията „Регистри в журналистическия дискурс“ поставя едно неутвърдено напълно понятие у нас, каквото е регистърът, в координатната система на стилистичните и социолингвистичните понятия, за да потърси по-фин инструмент за

анализ на журналистическите текстове в силно променената съвременна комуникативна среда.

Основни приноси на монографията:

На първо място, поставянето на проблема, че деференциацията на функционалните стилове има нужда от трансформиране и дообогатяване, е съществено, тъй като и в традиционните медии, и в онлайн средата възникват много нови текстове, които са предизвикателство не само към познатата ни система от жанрове, но и към стиловата им обособеност и характеристики. Авторката въвежда понятието *регистър*, за да осигури по-прецизна типология на журналистическите текстове според езиковите и стиловите им особености.

На второ място, повдигнат е проблемът за журналистическата реч като образец в речевата продукция на едно общество. Проучването на нагласите по няколко езикови критерия води до съществени заключения за престижността на журналистическите текстове, някои от които са изненадващи. Например - че разговорните и жаргонните средства почти не влияят върху престижността на журналистическата реч, а експертната реч сигнализира по-скоро непрестижно речево поведение.

Специално отделям като предимство на монографията намерения баланс между участието на вербалните и невербалните средства в регистровите описания. За журналистическите текстове невербалният код има подчертано значение в оформянето на посланието в електронните медии. Невербалните средства имат важна функция в конвергентните и дивергентните, в динамичните и статичните регистри и това е демонстрирано отлично в анализите.

Наред с останалите приноси изведените тук основни постижения на монографията показват изследователска зрялост и отговорност.

Учебникът „Медиен език и стил“ претърпява вече три тиража за четири години от излизането си. Той е едно от предпочитаните помагала от студенти и докторанти, защото предлага езикови и стилистични парадигми за анализ на текста. Прави впечатление, че учебникът е рецензиран в научната периодика и многократно цитиран, а това е отличен атестат за неговата полезност в обучението на студенти и докторанти. Учебникът предлага комплексен подход към медийните езикови факти, като съчетава информацията от областта на граматиката, стилистиката, социолингвистиката, диалектологията, социалната психология и др. Освен значителната по обем познавателна рамка учебникът съдържа и семинарни задачи и упражнения, в които се предлагат за анализ автентични журналистически текстове с

подчертан афинитет към езиковия и стилистичния експеримент. Изборът им е оправдан заради търсенето на провокативни теми и език, които да отговарят на интересите и социалния опит на младите хора, които обучава университетът. Гестовите в края на учебника са успешна проверка на цялото теоретично знание и практически умения, които студентите би следвало да притежават, за да бъдат добри професионалисти в силно изменената публична комуникативна среда, изобилстваща с нови медийни платформи и технологични нововъведения.

Научните статии, представени в конкурса, са в областта на медийния език и стил и засягат актуални езикови явления, които получават своето научно обяснение (например интензивната употреба на абстрактни съществителни в множествено число, проблемите с кодификацията в книгоиздаването, проблемите с езиковата толерантност и др.). Докладите и лекциите са изнесени пред сериозни научни форуми и в престижни университети (Ягелонският университет, Масариковия университет и др.). Рецензиите на доц. А. Ефтимова са за монографии на уважавани преподаватели и учени в престижни издания. В проектите си доц. А. Ефтимова обикновено въвлича студенти и докторанти, като по този начин допълва тяхното обучение с полезни и интересни дейности. Резултат от един от проектите ѝ е сп. „Медии и език“, в чиято редакционна колегия участват докторанти и студенти.

Заключение : Накрая, но не на последно място, искам да изтъкна нейните личностни качества. Убеден съм, че призиванието да си „ университетски професор“ не може да се измерва само и единствено с наукометрични данни, с брой на статии , монографии и т.н. Доц. д.н.Андреана Ефтимова се вписа много бързо в академичния състав на катедрата и факултета ни. С веселия си и открит характер, с безспорните си знания, с отзивчивостта си, тя спечели уважението на своите колеги и на студентите ни. Точно тези лични качества, както доказаната и компетентност по предметите, които преподава на възпитаниците ни, съчетани с научната и продукцията ме кара убедена да предложа на уважаемото научно жури да я утвърди единодушно за заемане на академичната длъжност „ професор“ в СУ „ Св.Климент Охридски“.

гр. София

доц. д-р Ефрем Ефремов